

คัมภีร์พิณ
ดนตรีแห่งลมปราณและจิตวิญญาณ
The Ancient Chinese Lute:
The Music of Life Energy & Spiritual
Cultivation

ดร.อัญชลี กิบบินส์
นักวิชาการอิสระ

๐ บทคัดย่อ

เนื้อหาในบทความชุดนี้ ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับเครื่องสาย พิณโบราณของจีนสองชนิด คือ พิณจีนโบราณเจ็ดสาย ที่ชื่อว่า กู๋ฉิน ในภาษาแมนดาริน และ พิณจีนโบราณยี่สิบเอ็ดสาย ที่ชื่อว่า กู๋เจิง ในภาษาแมนดาริน ซึ่งเนื้อหาในบทความชุดนี้เกิดจากการค้นคว้าวิจัยศึกษาวิเคราะห์จากตำราจีนโบราณที่ยังคงหลงเหลือและตำราภาษาต่างชาติที่มีการจดบันทึกอย่างมีหลักฐานอ้างอิง ซึ่งมีอยู่ค่อนข้างจำกัด และจากประสบการณ์ตรงในการศึกษาลูกคลี ด้านวัฒนธรรมดั้งเดิมวิถีเต๋าในประเทศจีนแผ่นดินใหญ่เป็นเวลากว่าเจ็ดปี อย่างไรก็ตามการค้นคว้าศึกษาผู้เขียนพบว่าเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับพิณกู๋ฉิน และกู๋เจิงที่เป็นตำราภาษาไทยมีอยู่อย่างจำกัด ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาและเจตนาของผู้เขียนที่มุ่งสืบสานและเผยแพร่เรื่องราวของพิณจีนโบราณทั้งสองชนิดนี้ ให้คงอยู่และเป็นที่แพร่หลายในหมู่ผู้สนใจศึกษา ด้วยเห็นความสำคัญของพิณทั้งสองอันเป็นมรดกทางอารยธรรมโบราณของมนุษยชาติที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และหวังว่าจักเป็นการกระตุ้นความสนใจให้อนุชนคนรุ่นหลังได้ใคร่ศึกษาผ่านเอกสารอ้างอิงทางวิชาการที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ อันจะเป็นประโยชน์สืบไป

โครงสร้างของบทความชุดนี้เป็นการวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบ พิณจีนโบราณดังกล่าวข้างต้น โดยเริ่มจากประวัติและต้นกำเนิด ความเหมือนและความต่างทางรูปลักษณะของเครื่องดนตรีโบราณทั้งสองชนิดนี้ เทคนิคการตีพิณ อัตลักษณ์แห่งตัวโน้ตที่ต่างจากตัวโน้ตของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ อย่างเด่นชัด ลักษณะบทเพลงที่ใช้บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสองประเภทนี้ จนถึงความเกี่ยวพันกับบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีน และข้อสรุปในมิติของความ เป็นเครื่องดนตรีแห่งลมปราณและจิตวิญญาณ สู่ความผูกพันในวิถีแห่งการบำเพ็ญ ธรรมที่สืบทอดจากยุคอารยธรรมโบราณจวบจนถึงปัจจุบัน โดยมีได้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นตำราสอนวิธีตีพิณแต่อย่างใด หากแต่มุ่งสร้างองค์ความรู้อย่างครอบคลุมและเป็นการ

กระตุ้นเตือนให้รัฐรักษารายธรรมอันล้ำค่า ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความชุดนี้จะสามารถจุดประกายให้เกิดผลงานการค้นคว้าศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพินิจนิโบริาณทั้งสองนี้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป มิปล่อยยให้มรดกแห่งเอเชียอันล้ำค่านี้ต้องสูญหายไปพร้อมกับกาลเวลาและถูกทับถมหลงลืมไปกับการหลังไหลถ่างเทเข้ามาของวัฒนธรรมใหม่

◎ Abstract

The discussion throughout this article focuses mainly on the 7 string Chinese Ancient Lute or Gu Qin (古琴) in the Mandarin Language and the 21 string Chinese Zither or Gu Zheng (古筝) in Mandarin Language. The author has conducted the research through available books, research papers, observations, discussions with various players as well as Chinese traditional music instrument masters and being the practitioner of one's own. However, there was a limitation of available resources in Thai. With an attempt to fulfill new knowledge he set about and explored these outstanding ancient chinese musical instruments, the author has decided to cover the content eg the article in the following outline : The history and the origin of Gu Qin & Gu Zheng, The analysis of the similarities and differences of these two ancient musical instruments, Playing techniques, The uniqueness of its musical score with It's varied writing styles, The traditional chinese music played by these two musical instruments as well as the relationship between these ancient musical instruments and the Influence of certain Chinese Philosophers during those ancient times.

At the end of the article, the mythical spirit of these ancient Chinese musical instruments is examined. However, this article is not written as an aim to be a guideline for those who are keen to learn to play the instruments, but rather to raise an awareness towards the importance of these ancient musical instruments to mankind. More importantly, the author hopes that this article can shed light for future research, in the field of the legendary art and cultural values through these ancient musical instruments, before they are forgotten or disappear in time and by the negative impact of globalization.

๐ บทนำ

เครื่องสายพิณโบราณในบทความวิชาการชุดนี้ หมายถึงถึงเครื่องสายพิณโบราณของจีน ที่เรียกว่า กู่ฉิน (古琴) พิณเจ็ดสายและกู่เจิง (古筝) พิณยี่สิบเอ็ดสาย

“กู่” (古) ตามรากศัพท์ภาษาแมนดารินแปลว่า “สมัยโบราณ” คำว่า “เจิง” (筝) หมายถึง “เครื่องสาย” ซึ่งพัฒนามาจากเครื่องดนตรีโบราณอีกชนิดที่เรียกว่า กู่ฉิน “ฉิน” (琴) หมายถึง “พิณ” กู่ฉินจึงหมายถึง พิณโบราณ กู่เจิงซึ่งพัฒนามาจากกู่ฉินจึงเรียกชื่อต่างออกไป โดยใช้เป็นชื่อว่า เครื่องสายโบราณ เพื่อสามารถแยกแยะความต่างกันได้

กู่ฉินมีมาก่อนกู่เจิงนับพันปี เป็นเครื่องสายที่มักถูกกล่าวอ้างถึงและปรากฏอยู่ในบทกวีโบราณสมัยราชวงศ์ถัง อีกทั้งมักปรากฏอยู่ในงานจิตรกรรมโบราณที่มักมีภาพกู่ฉินปรากฏอยู่ข้างกายนักปราชญ์จีนโบราณ หรือชนชั้นปัญญาชนของจีนในสมัยโบราณ อาทิ ท่านเล่าจื๊อ (老子) ท่านขงจื๊อ (孔子) เป็นต้น กู่ฉินเป็นเครื่องดนตรีที่นับเป็นบิดาของเครื่องดนตรีจีนทั้งปวง ผู้ศึกษาเล่าเรียนฝึกเล่นเครื่องดนตรีชนิดนี้ต้องใช้เวลายาวนานในการฝึกปรือจนเชี่ยวชาญ เพราะด้วยเทคนิคการดีดกู่ฉินนั้นมีมากมายนับพันวิธี ถึงแม้จะใช้เพียงปลายนิ้วจากมือสองข้างเท่านั้น กู่ฉินพบได้มากในพิธีกรรมของศาสนาเต๋า นักพรตสายเต๋าและนักปราชญ์จะนิยมเล่นเครื่องดนตรีชนิดนี้ เพราะนับเป็นเครื่องดนตรีชั้นสูงที่มีประโยชน์ทั้งด้านการกล่อมเกลาลจิตใจ และพลังลมปราณที่ช่วยให้มีอายุวัฒนะ สัมผัสเสียงของเส้นสายให้สำเนียงขลุ่ยทุ่มลุ่มลึก มีส่วนในการบำเพ็ญพรตและขัดเกลาจิตวิญญาณของผู้เล่น ทำให้เกิดความสงบ สว่างในจิตใจ ช่วยพัฒนาสติปัญญาอันแจ่มแจ้งให้ผู้เล่น ในขณะที่กู่เจิงนั้นได้รับการพัฒนามาจากกู่ฉิน ทว่าเทคนิคการดีดกู่เจิง มีความซับซ้อนน้อยกว่ามาก สัมผัสเสียงจากเส้นสายส่งสำเนียงสดใสไพเราะไพเราะกว่ากู่ฉิน หรืออธิบายง่าย ๆ ว่า เสียงไพเราะและฟังได้ง่ายกว่าเสียงของกู่ฉิน

เนื้อหาในบทความชุดนี้เกิดจากการค้นคว้า ศึกษาวิเคราะห์จากตำราจีนโบราณที่ยังคงหลงเหลือและตำราภาษาต่างชาติที่มีการจดบันทึกอย่างมีหลักฐานอ้างอิง ซึ่งมีอยู่ค่อนข้างจำกัด โดยผู้เขียนวางโครงสร้างของเนื้อหาให้ครอบคลุมประเด็นจากประวัติและกำเนิดของพิณทั้งสองชนิด การวิเคราะห์เปรียบเทียบศึกษา ความเหมือนและความต่างทางรูปลักษณะของเครื่องดนตรีโบราณทั้งสองชนิดนี้ เทคนิคการตีพิณ อัดลักษณะแห่งตัวโน้ตที่ต่างจากตัวโน้ตของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ อย่างเด่นชัด ลักษณะบทเพลงที่ใช้บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสองประเภทนี้ จนถึงความเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีน และข้อสรุปในมิติของความเป็นเครื่องดนตรีแห่งลมปราณและจิตวิญญาณสู่ความผูกพันในวิถีแห่งการบำเพ็ญธรรมที่สืบทอดจากยุคอารยธรรมโบราณจวบจนถึงปัจจุบัน โดยมีได้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นตำราสอนวิธีตีพิณแต่อย่างใด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาในบทความนี้จะมีส่วนช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาเครื่องสายจีนโบราณทั้งสองชนิดนี้มากขึ้น และเป็นเอกสารอ้างอิงในการศึกษาในอันที่จะยังประโยชน์ต่องานวิจัยในกายภาคหน้าเพื่อสืบทอดอนุรักษ์อารยธรรมโบราณที่ล้ำค่านี้ให้คงอยู่สืบไป

๐ ประวัติและกำเนิดเครื่องสายพิณโบราณ

ห้วงเวลากำเนิดแห่งพิณโบราณที่เรียกว่า “กู่ฉิน” นั้น มีหลักฐานว่าเกิดขึ้นในยุคครนรัฐ (๔๖๐ ปีก่อนคริสตกาล) ก่อนจะเข้าสู่ยุคจักรวรรดิฉิน ซึ่งนับจวบจนปัจจุบันได้เกือบ ๒๕๐๐ ปี กู่ฉินเกิดขึ้นก่อนกู่เจิง และกู่ฉินเองเป็นต้นแบบของการพัฒนากู่เจิง แรกเริ่มตามหลักฐานพบว่า กู่ฉินถูกสร้างขึ้นบนกลองไม้ที่ใช้ไม้สองแผ่นประกบกันอย่างมีเทคนิคเฉพาะ และมีสายเพียง ๕ สาย ไม่มีสะพานเสียง ถึงแม้กู่ฉินดูจะมีรูปทรงที่เรียบง่าย ทว่าซับซ้อนอยู่ในที่

การที่กู่ฉินถูกกำหนดให้มีเพียง ๕ สายเมื่อแรกเริ่มนั้น มีที่มาจาก การสร้างตามพระราชประสงค์ของจักรพรรดิฉินในสมัยโบราณพระองค์หนึ่ง

ท่านปรารถนาให้มีการสร้างพิณ ๕ สาย ชลุ่ม ๕ เสียง โดยระบุชัดกับตัวเลข ๕ นั้น คือตัวแทนของธาตุทั้ง ๕ ตามคติศึกษาของจีนโบราณเชื่อว่า ธาตุทั้ง ๕ มีส่วนเกื้อกูลและมีผลต่อการดำรงชีวิตที่มีความสุขของมนุษย์ ธาตุทั้ง ๕ นี้ ประกอบด้วย ธาตุไม้ ธาตุไฟ ธาตุดิน ธาตุโลหะ และธาตุน้ำ ซึ่งธาตุทั้งห้า มีต้นกำเนิดมาจากธรรมชาติ กู๋ฉินจึงนับเป็นเครื่องสายพิณโบราณที่ถือกำเนิดขึ้นมาจากความคิดต้นแบบที่ลึกซึ้ง ซึ่งส่งผลถึงเทคนิคการเล่นและตัวโน้ตที่พัฒนามาสำหรับใช้กับกู๋ฉิน จึงมีความยาก และซับซ้อนตามมา จนเป็นที่ยอมรับกันแต่โบราณกาลว่ากู๋ฉินเป็นเครื่องดนตรีที่ฝึกเรียนยาก ด้วยเหตุนี้เอง กู๋ฉินจึงถูกพบว่าเป็นเครื่องดนตรีที่ถูกจำกัดจำเพาะ ในหมู่นักปราชญ์ นักพรตชนชั้นสูงและหมู่ปัญญาชนของจีนสมัยโบราณเท่านั้น

นอกจากการเป็นเครื่องดนตรีที่ฝึกยาก ยังเป็นเครื่องดนตรีที่ถูกสร้างขึ้นตามคติความเชื่อที่ว่า ดนตรีคือพลังที่เชื่อมผสานระหว่างฟ้าดิน “Music is the harmony of Tian (heaven) & Di (earth).” ความลุ่มลึกในสัมผัสเสียงของกู๋ฉินเป็นสำเนียงดนตรีที่ให้อารมณ์ลึกซึ้งลึกลับ วังเวง เศร้า คนธรรมดาทั่วๆ ไปที่คุ้นเคยกับทำนองเพลงร่วมสมัย อาจจะฟังดูว่า เสียงของกู๋ฉินไม่มีความไพเราะหรือยากที่จะเข้าใจได้ เพราะมีโทนเสียงต่ำทุ้มและเบามาก ไม่สามารถที่จะนำมาบรรเลงท่ามกลางโลกอันวุ่นวายได้ แต่มักถูกบรรเลงในป่าเขาลำเนาไพร ในหมู่นักปราชญ์ นักปราชญ์ที่อิทธิพลกับเสียงพิณมักบรรเลงในบ้านหรือในเขตวังที่เป็นส่วนตัวมาก ๆ

กู๋ฉินเป็นหนึ่งในสี่รูปแบบศิลปะชั้นสูงของจีนโบราณที่ถูกเอ่ยถึง (琴棋书画) [ฉิน ฉี่ ชู ฮั่ว] และเป็นคุณสมบัติสำคัญของการเป็นนักปราชญ์ นักพรต นักปรัชญาในระดับปัญญาชนที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งจำเป็นต้องมีทักษะหรือความสามารถในศิลปวิทยาทั้งสี่นี้อย่างครบถ้วน อันประกอบไปด้วย ทักษะการเล่นกู๋ฉิน (琴) [ฉิน] ทักษะในการเล่นหมากรุกจีนโบราณ (棋) [ฉี่] ทักษะการเขียนอักษรด้วยพู่กันจีน (书) [ชู] ทักษะการวาดภาพจิตรกรรม (画) [ฮั่ว]

จากกู่ฉินสู่กู่เจิง (古筝) มีรอยต่อทางประวัติและที่มาที่น่าสนใจ ด้วยความที่เครื่อง ดนตรีหรือพิณโบราณทั้งสองชนิดของจีนนี้ ถือกำเนิดมายาวนาน ถึงกับมีวลีที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของกู่ฉินกู่เจิงว่า 琴筝归秦 [ฉิน เจิง กุย ฉิน] (Returning the Zheng of Qin to Qin) ซึ่งหมายถึง การกลับคืนของกู่เจิงที่พัฒนาจากฉินเพื่อกลับสู่จักรวรรดิฉิน

กู่เจิงมีมาแต่เดิมในยุคสองพันปี เริ่มกำเนิดในราชวงศ์ฉิน ซึ่งขณะนั้นมีเมืองศูนย์กลางคือเมืองซีอาน (西安市) ในปัจจุบัน เมืองนี้ในยุคสมัยราชวงศ์ฉิน เป็นเมืองฝั่งตะวันออกของเส้นทางสายไหมและเป็นทั้งศูนย์กลางและเส้นทางอารยะและเศรษฐกิจ

กู่เจิง แรกเริ่มเมื่อสมัยบรรพบุรุษ (占国时代) [จั้น กั๋ว ฉือ ไต้] เป็นเครื่องสายที่มีเพียง ๑๒ สาย และเป็นเครื่องดนตรีที่โด่งดังเป็นที่รู้จักอย่างมากในสมัยราชวงศ์ฉิน และพบว่ามีการพัฒนาต่อมาเป็นพิณ ๑๖ สาย ซึ่งในราวกลางศตวรรษที่ ๑๙ แดงได้หัวพันกับทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีนนิยมเล่นกู่เจิง ๑๖ สาย จนมาถึงในราวปี ๑๙๖๑ มีการพัฒนาเพิ่มสายขึ้นเป็น ๑๘ สายและจนปัจจุบันคือเป็นกู่เจิง ๒๑ สาย

ในสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่ง กู่เจิงถูกพรรณนาปรากฏเป็นหลักฐานในบทกวี และปรากฏในบทเพลงพื้นถิ่นในสมัยราชวงศ์หยวน และราชวงศ์หมิง ซึ่งในยุคต่อ ๆ มา กู่เจิงเป็นเครื่องดนตรีที่ชนพื้นถิ่นชนกลุ่มน้อย อาทิ ชาวจีนแคระ ชาวจีนกวางตุ้งของจีนใช้บรรเลงในเพลงพื้นบ้าน

นอกจากจะพบว่ามีการปรากฏที่จีนแผ่นดินใหญ่มายาวนาน ยังพบว่ากู่เจิงเป็นเครื่องดนตรีโบราณประจำชาติของอีกหลายประเทศรายรอบ อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลี มองโกเลีย เวียดนาม ซึ่งจากการวิเคราะห์ของผู้เขียนที่ตั้งข้อสังเกตว่า กู่เจิงเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงเพลงที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และในศาสนพิธีของเต๋าโบราณ ซึ่งน่าจะเป็นที่มาของการเดินทางและการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมของเครื่องดนตรีกู่เจิงที่มีปรากฏอยู่ในประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ที่เดินทางไปพร้อมกับการถ่ายโอน การเผยแพร่ทางศาสนา และความเชื่อ

ความศรัทธาในพระพุทธศาสนาและศาสนาเต๋าในยุคนี้ ซึ่งแต่เดิมหากพิจารณาจากประเทศต่าง ๆ ที่ปรากฏว่ามีเครื่องดนตรีกูเจิงแบบเดียวกันนี้นั้น ก็มักเป็นประเทศที่มีฐานของการเป็นแหล่งรากเดิมของศาสนาพุทธและเต๋ายุคสองพันกว่าปีก่อน ทว่ามีการเรียกชื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ต่างกันออกไป ในภาษาของแต่ละพื้นที่ ประเทศญี่ปุ่นเรียกว่า Koto ประเทศเกาหลีเรียกว่า Kayagum ประเทศมองโกเลียเรียกว่า Yatag และประเทศเวียดนามเรียกกันว่า Dan Tranh^๑

ดร.อัญชลี กิบบัณฑิต และกู่ฉินรูปทรงโบราณจากเมืองหยางโจว

---

^๑ www.guzhengstudio.net.

๐ ดนตรีแห่งลมปราณและพลังชีวิต

ด้วยประวัติความเป็นมาของกู่ฉินกู่เจิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกู่ฉินซึ่งเป็น บิดาของเครื่องดนตรีจีนทั้งปวง เป็นหนึ่งในพิณที่ปราชาญ์สมัยโบราณผู้นิยม ฟีกบำเพ็ญภาวนา มักใช้บรรเลงเพื่อเป็นการฝึกลมปราณ โดยใช้วิธีดนตรีบำบัด ที่สามารถกระตุ้นการไหลเวียนของลมปราณในร่างกาย เพื่อสร้างสมระบบ พลังงานชีวิตที่ก่อประโยชน์ ด้านการดูแลสุขภาพให้อยู่ในภาวะสมดุล การเยียวยา จากความตึงเครียด ความเศร้าหมอง ซึ่งมีผลต่อปริมาณและคุณภาพการไหลเวียน ของลมปราณทั่วสรรพางค์ในร่างกายของมนุษย์ตามหลักการศึกษาของลัทธิเต๋า วิธีเต๋าเชื่อว่าสภาวะความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในอารมณ์ของมนุษย์ ส่งผลเลวร้าย ต่อการทำงานของอวัยวะสำคัญภายในของร่างกาย และมีผลต่อการเจ็บไข้ ได้ป่วย ด้วยเพราะโทนเสียงของเครื่องดนตรีกู่ฉินที่มีความเป็นโทนเสียงเดียว ที่ไม่ซับซ้อนและใกล้เคียงกับเสียงธรรมชาติ และเสียงที่เบา ฝอนคลาย ที่นักวิจัย ด้านดนตรีบำบัดมักกล่าวถึง

ในหมู่ปราชาญ์โบราณของจีนเองก็ถือกันว่า ผู้ฝึกเล่นกู่ฉิน ได้ชื่อว่าเป็น ผู้ฝึกบำเพ็ญจิตเจริญภาวนาควบคู่ เป็นการสร้างสมพลังแห่งชีวิต ทั้งนี้ดนตรี เป็นส่วนหนึ่ง ของการบำบัดรักษาของแพทย์แผนจีนโบราณ นอกเหนือจาก การฝังเข็ม ครอบแก้ว ที่มักเป็นที่รู้จักกันในวงกว้าง นอกจากโทนเสียงของ เครื่องดนตรีกู่ฉินที่มีความพิเศษมีสัมพันธ์ภาพด้านการผนวกเข้ากับลมปราณ ในร่างกายของคนเรา ลักษณะการนั่งเล่นกู่ฉินเอง ผู้เล่นต้องประคองร่างกาย ดำรงตนให้ตั้งตรง นิ่ง และมีจิตจดจ่อสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของนิ้วมือที่สัมผัส ผืนสายเสียง ดุจเดียวกับกรนั่งเจริญภาวนา ผู้เล่นกู่ฉินบางท่าน นิยมจุกำยาน สร้างสัมผัสทางกลิ่นที่ฝอนคลายควบคู่ในขณะบรรเลง ตามแบบอย่างที่สืบกันมา แต่โบราณกาล นอกเสียจากว่าจะนั่งติดกู่ฉินอยู่ใต้ต้นสน ก็ได้รับความหอมเย็น ของไม้สนในธรรมชาติควบคู่

การเปรียบเทียบของศิษย์เสียงของเครื่องดนตรีกู่ฉิน เป็นอีกหลักฐานที่สะท้อนถึงการบรรเลงเพื่อสภาวะ เพราะจะไม่มีท่วงทำนองรุนแรง กระชาก กระช่นออกมาจากเครื่องดนตรีชนิดนี้ ซึ่งสอดคล้องกับคัมภีร์เต๋าในการดำรงอยู่อย่างมีอายุวัฒนะ คือ การถอยห่างจากวัตถุนิยม หรือหลีกเลี่ยงการอยู่อาศัยท่ามกลางโลกที่เสียดังวุ่นวาย มีความรุนแรงทางอารมณ์ แล้วเข้าหาเหตุที่กลม่อมเกล่าเพื่อความเป็นอยู่ที่พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ และมีชีวิตยืนยาว กู่ฉินได้ถูกระบุไว้ในคัมภีร์ว่าเป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีที่มีส่วนเยียวยาและบำบัดสุขภาพกายใจ

๑ ความเหมือนและความต่างทางรูปลักษณ์

ด้านรูปลักษณ์ของกู่ฉินและกู่เจิงนั้น มีความเหมือนกันตรงที่เป็นเครื่องสายประเภทเครื่องดีดเช่นกัน และผู้เล่นจะนั่งเล่น ทว่ามีรูปทรงแตกต่างกัน กู่ฉินจะมีรูปทรงเล็ก แคบ ความยาวเพียง ๓ ฟุต ๖ นิ้ว ๕ กระเบียด ตามมาตราวัดของจีนโบราณ โดยถือคติการกำหนดขนาดการสร้างขึ้นมาจากศาสตร์ตัวเลขที่มีการคล้องจองกับจำนวนวันในหนึ่งปี คือ ๓๖๕ วัน ความกว้างของกู่ฉินจะกว้างเพียง ๖ นิ้ว ซึ่งความหมายมงคลของมาตราวัด ๖ นั้นหมายถึง ๖ ความกลมกลืนที่เป็นหนึ่งเดียว นั่นหมายถึงทิศทั้ง ๖ ที่ประกอบไปด้วย ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ทิศเบื้องบนอันหมายถึงสวรรค์ และทิศเบื้องล่างหรือชั้นดินหรือเมืองมนุษย์นั่นเอง สายฉินแต่เดิมมีเพียง ๕ สาย ซึ่งก็ไม่พ้นเรื่องความเป็นสัญลักษณ์นิยม มีบันทึกว่าสายฉิน ๕ สายนั้นคาบเกี่ยวเรื่องหลักวิถีการปกครองบ้านเมืองคือ สายแรกหมายถึงเจ้าชาย หรือพระราชวงศ์ สายที่สองคือ รัฐบุรุษ สายที่สามคืออาณาประชาราษฎร์ สายที่สี่คือกิจการบ้านเมือง และสายที่ห้าคือสรรพสิ่งทั้งปวง ซึ่งทั้งห้าสายนั้นต้องมีความสอดคล้องปรองดองกลมเกลียวเคารพซึ่งกันและกัน เพื่อนำมาซึ่งความสุขสงบไม่เห็นแก่ประโยชน์ตนเพียงฝ่ายเดียว ต่อมาในยุคหลังมีการเพิ่มสายฉินอีกสองสาย โดยแฝงคติสายที่หกคือสายบันหรือสายนักปราชญ์ และสายที่เจ็ดคือสายมูหรือการยุทธ์

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วเท่ากับว่า การกำเนิดขึ้นมีของกู่ฉินมิใช่แค่เพียง การเป็นบิดาแห่งดนตรีจีน หากแต่แฝงปรัชญาอันล้ำลึกของแผ่นดินจีนในยุคโบราณ ที่สืบต่อมาจนถึงชนรุ่นหลัง แม้กระทั่งการออกแบบกู่ฉินที่มีความกว้างแล้วเรียวยาวแคบลง ก็ยังแฝงคติเรื่องของประชาชนในประเทศที่มีสองจำพวกใหญ่คือ ด้านกว้างสื่อสะท้อนถึงหมู่คนชนชั้นสูงหรือชนชั้นปัญญาชน ส่วนด้านแคบสะท้อนถึง คนสามัญชน ซึ่งคติการแบ่งชนชั้นยังคงสะท้อนผ่านลักษณะทางดนตรีที่บรรเลงออกมาโดยจำแนกออกได้เป็นสองประเภทหลัก ๆ คือ ดนตรีคลาสสิก (Classical Music) และดนตรีพื้นบ้าน (Folk Music)

ตามแนวคิดของจีนถือกันว่า ดนตรีคลาสสิกหมายรวมถึง ดนตรีที่มีเนื้อหามาจากบทกวี เป็นดนตรีที่แต่งขึ้นในหมู่่นักปราชญ์ นักปรัชญา นิยมบรรเลงเดี่ยว แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ลุ่มลึก ไม่มีบทร้อง ไม่มีการเต้นประกอบ และมุ่งบรรเลงเพื่อยกระดับจิตวิญญาณ ไม่แสดงในที่สาธารณะและไม่เป็นไปเพื่อการพาณิชย์หรือเพื่อแลกมาด้วยเงินทองข้าวของ ในขณะที่ดนตรีพื้นบ้านของจีนนั้น จะใช้บรรเลงกันในหมู่สามัญชน ชนเผ่า ชนกลุ่มน้อย มีการร้องเพลงประกอบ เนื้อหาของเพลงก็จะประมวลรวมเป็นเรื่องเล่าเรื่องราวของชีวิต เรื่องความรัก บางครั้งมีการเต้นประกอบการบรรเลงดนตรีพื้นบ้าน^๒

ในขณะที่กู่เจิงนั้นไม่ค่อยมีเรื่องราวปรากฏมากนักเรื่องการกำเนิด มีก็แต่เพียงว่า กู่เจิงพัฒนามาจากกู่ฉินซึ่งมีมาก่อน กู่เจิงมีขนาดใหญ่ และยาวกว่ากู่ฉิน นิยมวางบนขาตั้งที่ออกแบบมาเฉพาะเพื่อความสะดวกในการดีด บรรเลงมีอยู่บ้างที่ผู้เล่นจะนำมาวางพาดบนเข่าในขณะที่เล่นตามองอย่างที่ได้เห็นในประเทศมองโกเลีย ในขณะที่กู่ฉินนั้น ผู้เล่นสามารถวางบนตั่งขนาดย่อม ๆ แบบดั้งเดิม โดยที่ผู้เล่นจะนั่งบนพื้นเสื่อหรือมีอาสนะรองนั่ง หรือปัจจุบันมักนิยมนำมาวางบนโต๊ะสูง เพื่อที่ว่าผู้เล่นสามารถนั่งเก้าอี้เล่นได้นานขึ้น โดยจะวางกู่ฉินพาดให้เลียบขอบโต๊ะออกมาทางด้านขวา หรือวางบนหน้าขาของผู้เล่น เมื่อผู้เล่นต้องการ

^๒ www.philmultic.com/English/Chinese_music.html.

นั่งขัดสมาธิเล่น ทว่ากรวางบนหน้าขาเล่นนั้น มีข้อจำกัดว่าสามารถเล่นได้ เฉพาะเพลงที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีตัวโน้ตไม่ซับซ้อน นิยมจดทำนองขณะเล่น แจกเช่นเดียวกับขณะที่สวดมนต์หรือบำเพ็ญสมาธิจิตแบบจีนโบราณ

การสร้างกุฉินและกุ่เจิงนั้น มีความพิถีพิถันในการเลือกไม้ที่นำมาใช้ สร้าง อาทิ ไม้พะยุง ไม้จันทร์ ไม้แดง กุฉินใช้ไม้สองชิ้นประกบกัน โดยมีรูปทรง ที่เป็นอัตลักษณ์คือ รูปใบกล้วย ไม้สองชิ้นที่นำมาประกบกันนั้น ไม้แผ่นบนจะ ขัดเกลากิ่งมีลักษณะประณีตโค้งมน โดยถือว่าไม้แผ่นบนคือ สื่อแทนชั้นฟ้า เมืองบนหรือเมืองสวรรค์ ในขณะที่ไม้แผ่นล่าง ซึ่งมักมีการจารจารึก สลักชื่อ ผู้สร้าง หรือบทกวีไว้บนเนื้อไม้ด้านล่าง โดยถือเอาว่าไม้แผ่นล่างนี้ คือสัญลักษณ์ สื่อแทนชั้นดิน หรือ เมืองมนุษย์ โดยมีช่องว่างระหว่างไม้สองแผ่น ถือเป็นกลอง เสียง ส่วนช่องเสียงของกุฉินจะอยู่ที่ไม้แผ่นล่าง จำนวนสายของกุฉินปัจจุบัน ที่พบได้มากคือ มี ๗ สาย ซึ่งยึดโยงจากด้ายซ้ายมาด้านขวา มีที่ปรับจูนเสียง ของแต่ละเส้นสายอยู่ข้างใต้กุฉินด้าน ขวาสุด ด้านบนหรือเส้นกุฉินเส้นบนสุด มีจุดบอกตำแหน่งการวางนิ้วซ้ายอยู่ด้วยกัน ๑๓ จุด เรียกเป็นภาษาแมนดารินว่า ฮุย (徽) สามารถสะท้อนแสงดาวแสงจันทร์ในยามค่ำคืนได้ นิยมทำจากไข่มุก ทำให้ผู้เล่นสามารถมองเห็นตำแหน่งได้ชัดเจน ตำแหน่งทั้ง ๑๓ นี้มีที่มาจาก จำนวนเดือนในหนึ่งปี โดยนับรวมเอาปีอธิกมาสเข้าไว้ด้วย ตำแหน่งทั้ง ๑๓ จุดนี้ เป็นตัวบอก ตำแหน่งการวางนิ้วมือข้างซ้ายเพื่อกำหนดเสียงที่ต่างตัวโน้ตกันไป อีกทั้งยังเป็นการกำหนดตำแหน่งที่นั่งของผู้เล่น ที่มักจะนั่งให้ลำตัวตรงกับ จุดตำแหน่งที่ ๔ หรือ ๕

การนับตำแหน่งของจุดนั้น จะนับตำแหน่งที่หนึ่งจากขวาไปซ้าย ส่วน การวางตำแหน่งมือซ้ายนั้น สมัยโบราณมีบันทึกสอนไว้ให้วางนิ้วกลางไว้บน ตำแหน่งจุดที่ ๑๐ เพราะจะทำให้ทำนองของผู้เล่นดูสวยและสง่างาม โดยผู้เล่น ต้องนั่งหลังตรง ทว่าอยู่ในอากัปกิริยาที่ผ่อนคลาย ไม่เกร็ง เหมือนหลักการฝึก ลมปราณ และหลักการฝึกมวยไท่เก๊ก

ความยาวของสายกู่ฉินนั้น จะมีความยาวเท่ากันทุกสาย การตั้งสายเทียบเสียง ก็ซับซ้อนอยู่มาก ต้องอาศัยทักษะการฟังของผู้เล่นที่ชำนาญ หลักการตั้งสายมีลักษณะเฉพาะของกู่ฉิน^๓ คือ เริ่มตั้งสายแรก (สายที่ ๕) จากนั้นตั้งสายที่ตามมาให้มีเสียงเหมือนกัน ซึ่งทำยที่สุดแล้วก็จะได้เสียงมาตรฐาน โดยเสียงจากเส้นบนสุดมาถึงล่างสุด จะเป็นเสียง ซอล(ต่ำ) ลา(ต่ำ) โด เร มี ซอล ลา ตามลำดับ

ส่วนลักษณะของกู่เจิ้งนั้น ปัจจุบันมี ๒๑ สาย ซึ่งเป็นสายที่เกิดเสียงตัวโน้ตห้าตัวเจ็ดเสียงเช่นเดียวกับกู่ฉิน แต่เรียงลำดับตามสายจากบนลงล่างดังนี้ คือ ซอล มี เร โด ลา โดยเสียง ที และเสียง ฟา นั้น ผู้เล่นจะต้องกดเส้นเสียงบนสายลา และสายมี ตามลำดับจึงจะได้เสียงทีและเสียงฟาออกมา

การกำหนดตำแหน่งของการนั่งเล่นกู่เจิ้งนั้น ผู้เล่นจะนั่งชิดมาทางขวา มือขวาใช้ดีดพิณ มือซ้ายใช้กดหรือเคาะสาย หรือ เน้นย้ำบนสายห่างไปจากสะพานเสียงเพื่อให้เกิดเสียงสั้นครี๊ว หรือ เสียงลิกดำดิง การบรรเลงบทเพลงที่ซับซ้อนผู้เล่นจะใช้ทั้งนิ้วมือซ้าย และนิ้วมือขวาดีดพิณ ควบคู่กับการใช้มือซ้ายกด หรือเน้นย้ำบนสายข้างสะพานเสียง ซึ่งผู้เล่นที่เชี่ยวชาญก็จะสามารถบรรเลงดีดพิณด้วยทักษะอันคล่องแคล่วและน่าชื่นชมอย่างมาก

เมื่อเทียบกันแล้วระหว่างกู่ฉินและกู่เจิ้ง ก็ต่างกันไม่น้อยทีเดียว กู่ฉินมีความเรียบง่าย ลุ่มลึก เครื่องขริม ในขณะที่กู่เจิ้งมีความสง่างามเบิกบาน หากจะเปรียบเทียบในมิติของสัมผัสเสียง เสียงกู่ฉิน ทุ่มต่ำ เศร้า และค่อนข้างเงียบเบามาก ในขณะที่เสียงของกู่เจิ้งสดใสกังวาน เบิกบานระคนเศร้า ทว่าเครื่องสายโบราณทั้งสองชนิดนี้มีข้อที่เหมือนกันคือ การมีเสียงที่เลียนแบบเหมือนเสียงจากธรรมชาติ อาทิ เสียงน้ำไหล เสียงสายลม หรือแม้กระทั่งเลียน เสียงระฆังของหญิงสาว โดยเฉพาะเสียงจากกู่เจิ้ง

^๓ 李祥霆 (2015) “古琴实用教程：修订版”，上海：上海音乐出版社。

กู่เจิงเองมีที่ปรับจูนเสียงเช่นกัน อยู่ทางด้านขวาของผู้เล่น โดยจะซ่อนอยู่ที่ใต้เครื่องมีฝาปิดเป็นลักษณะกล่อง ซึ่งปัจจุบันมีเครื่องช่วยวัดระดับเสียงไฟฟ้า ที่ให้การปรับระดับของเส้นเสียงแต่ละสายเป็นไปอย่างได้เสียงมาตรฐานได้ไม่ยาก สามารถบอกได้ว่าสายไหนเสียงต่ำไปหรือสูงไป ผู้เล่นก็จะสามารถปรับได้เองอย่างสะดวกสบาย

การตั้งเสียงกู่เจิง ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีพัฒนาให้สะดวกสบายขึ้น คือเครื่องตั้งเสียง ขนาดกะทัดรัด ที่ใช้หนีบไว้ทางด้านขวาของกู่เจิง บริเวณใกล้กับเส้นสายที่ต้องการจะตั้งเทียบเสียงให้ได้มาตรฐาน เมื่อหนีบเครื่องเทียบเสียงไปแล้ว ผู้ตั้งเสียงก็จะดีดเส้นเสียง เครื่องเทียบเสียงนี้จะวัดจับความสั้นสะเทือนของเส้นเสียงและบอกค่าว่า สายนี้มีเสียงต่ำไป หรือสูงไปกว่าเสียงที่ควรจะเป็น โดยมีหน้าปัดบอกระยะชัดเจน ผู้ตั้งเสียงสามารถปรับจูนสาย จากนั้นเมื่อตั้งสายเสร็จก็สามารถดีดเส้นสายนั้นอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความพอดีของเส้นเสียงว่าพอดีกับตัวโน้ตประจำสายนั้น ๆ หรือไม่ โดยที่ผู้ตั้งเสียงก็จะทำการเลื่อนเครื่องเทียบเสียงนี้ขึ้นไปเทียบเสียง ปรับจูนได้อย่างสะดวกสบายจนครบ ๒๑ สายได้ ซึ่งเป็นความสะดวกสบายมากขึ้นสำหรับผู้เริ่มต้นหัดเล่นกู่เจิง ที่จะสามารถตั้งเสียงเองได้ นอกเสียจากว่า หากต้องการเปลี่ยนคีย์กู่เจิง เครื่องช่วยตั้งเสียง จะไม่สามารถช่วยได้ ต้องใช้เครื่องตั้งเสียงที่ใช้สำหรับคีย์นั้น ๆ ไป คือต้องเปลี่ยนเครื่องตั้งเสียงสำหรับคีย์ที่ต้องการเลย แต่ถ้าเป็นผู้เล่นที่เชี่ยวชาญ ก็จะสามารถปรับเปลี่ยนคีย์ของกู่เจิงได้อย่างชำนาญ ซึ่งการเปลี่ยนคีย์ของกู่เจิงนี้มีประโยชน์ในการบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น หรือบรรเลงร่วมกับนักร้องที่มีคีย์เสียงต่างจากคีย์เสียงกู่เจิง เพราะส่วนใหญ่จะนิยมเล่นกู่เจิงคีย์ D

ความต่างทางรูปลักษณะระหว่างกู่ฉินและกู่เจิงค่อนข้างชัดเจน และท่ามกลางกู่เจิงกันเอง ก็มีความแตกต่างกันออกไปเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบลวดลายด้านบนด้านปลายซ้ายขวาของกู่เจิง ที่นิยมนำบทกวี หรือภาพแกะสลักคล้ายภาพพิมพ์ไม้ หรืองานศิลปะการตัดกระดาษจีนโบราณ โดยนิยมมีลวดลายเป็นอัตลักษณ์โบราณ อาทิ นกกระเรียนหน้ากากโอเปอเร่

ดั้งเดิม ดอกบัว เป็นต้น ลูกเล่นมากมายเหล่านี้ที่ทำให้สุนรราคาของกู่เจิงแตกต่างกันออกไป

รูปลักษณ์กู่เจิง และลักษณะการนั่งเพื่อบรรเลง

๐ เทคนิคการตีตพินโบราณ

เทคนิคการตีตพินโบราณกู่จิน นับเป็นพิณที่ต้องใช้ทักษะความชำนาญอย่างยิ่ง เพราะมีเทคนิคมากมายและซับซ้อนพอสมควร เมื่อเทียบกับเทคนิคการเล่นของกู่เจิง ซึ่งสามารถเรียนรู้ฝึกฝนได้ง่ายกว่ากู่จิน เทคนิคการตีตพินนั้นตามบันทึกในตำราการเล่นกู่จินระบุว่ามียุคด้วยกัน ๕๔ เทคนิค ซึ่งแต่ละเทคนิคจะระบุไว้ในลักษณะของสัญลักษณ์หรือตัวย่อ เพื่อจะทำให้ผู้เล่นสามารถเล่น

นิยมพันทั้งสองมือ แต่ส่วนใหญ่แล้วก็จะเห็นว่า พันเล็บเพียงมือขวาเท่านั้น เพราะมือซ้ายจะใช้กดหรือเคาะสั่นบนเส้นเสียงและเกาสายเท่านั้น เทคนิคการดีดกู่เจิง เป็นไปตามตัวโน้ตที่ระบุว่าจะต้องใช้นิ้วใดดีดบนเส้นใด

หลักพื้นฐานก็จะกำหนดเพียงแต่ว่า ใช้นิ้วโป่งดีดขึ้นคือดีดออกจากตัว หรือดีดเข้าหาตัว นิ้วชี้ดีดลงเข้าหาตัวผู้เล่น หรือใช้นิ้วชี้ประกบกับนิ้วโป่งเพื่อดีดรัว นิ้วกลางดีดแบบเกี่ยวสายลง เข้าหาตัวผู้เล่น นิ้วนางดีดลงเข้าหาตัวผู้เล่น และเป็นการดีดต่อเนื่องหลายสาย หรือดีดเดี่ยว ๆ สายเดียว ซึ่งก็จะแล้วแต่โน้ตเพลงที่ระบุกำกับไว้ ส่วนนิ้วของมือซ้ายก็มีเทคนิค การกดค้ำ เพื่อให้ได้เสียงจมลึก หรือการเคาะต่อเนื่องเร็ว ๆ เพื่อให้ได้เสียงสั้นครือ การกดค้ำก่อนดีด หรือการกดค้ำหลังจากดีด ซึ่งก็จะมีระบุอยู่บนโน้ตเพลงกู่เจิงเฉพาะเพลงไป

ลักษณะการนั่งดีดพิณกู่ฉิน

ลักษณะการนั่งดีดพิณกู่จิ้น

๑ อັดลัษณ์แห่งตัวโน้ต

โน้ตเพลงของกู่จิ้นแต่เดิมในยุคโบราณแรกเริ่มนั้น เป็นการเขียนแบบบทความบรรยายถึงวิธีการใช้นิ้วไหนดีดอย่างไรลงบนเส้นเสียงไหน จากนั้นต่อด้วยเทคนิคอะไร ซึ่งจะเขียนออกมาเป็นรูปแบบของบทความที่เรียกว่าเหวิน จี ผู่ (文字谱) ซึ่งเป็นการตอกย้ำชัดเจนว่า ผู้เล่นกู่จิ้นได้ในสมัยนั้นต้องเป็นผู้รู้หนังสือ เพราะต้องอ่านโน้ตเพลงที่เขียนบรรยายด้วยอักษรหนังสือล้วนๆ และบรรเลงไปตามบทความที่เปรียบเป็นโน้ตเพลง จนกระทั่งในสมัยราชวงศ์ถังเริ่มพัฒนาเปลี่ยนแปลงการเขียนโน้ต มีการเขียนตัวโน้ตและใช้สัญลักษณ์ตัวย่อที่ลดทอนความเป็นบทความลง ง่ายที่จะจดจำมากขึ้น ซึ่งเรียก

ตัวโน้ตชนิดนี้ว่า เจียน จี ผู้ (減字譜) ทว่าลักษณะตัวโน้ตทั้งสองแบบที่กล่าวมานี้ ไม่สามารถบอกจังหวะได้ว่าเร็วช้าก็ห้องเสียงเหมือนโน้ตดนตรีสากลในปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ถึงแม้จะมีความพยายามที่จะปรับเปลี่ยนการเขียนโน้ตเพลง กู๋ฉินหันมาใช้เป็นแบบร่วมสมัย โดยการใช้ตัวเลขหรือหลักการเขียนโน้ต บนเส้นห้าเส้นแบบฝรั่งตะวันตก แต่ก็พบว่ามีการยืกรานของผู้เล่นกู๋ฉินที่จะยังคงใช้ตัวโน้ตแบบดั้งเดิมคือ ตัวโน้ตแบบอักษรสัญลักษณ์ย่อ หรือ เจียน จี ผู้ ที่พัฒนาขึ้นมาในสมัยราชวงศ์ถัง เนื่องจากกู๋ฉินถูกสร้างมาด้วยวิธีเฉพาะ และเป็นเครื่องดนตรีที่ได้ชื่อว่า เป็นเครื่องดนตรีที่สามารถเล่นตัวโน้ตตัวเดียว ในหลากวิธีได้ ที่เรียกกันว่า One note, Multiple positions. (Shizuka, ๒๐๑๔)

จากบทความทางวิชาการของ Shizuka (๒๐๑๔) ได้ระบุชี้ชัดถึง ความต่าง ในการเกิดตัวโน้ตของเครื่องดนตรีโบราณกับเครื่องดนตรีอื่นบางชนิดหรือ เครื่องดนตรีร่วมสมัยอีกหลายชนิด โดยจำแนกออกเป็นสองลักษณะใหญ่คือ หนึ่งตัวโน้ต หลากตำแหน่ง (One note, Multiple positions.) และ หนึ่งตัวโน้ต หนึ่งตำแหน่ง (One note, One position.) กล่าวคือ กู๋ฉินนั้นหนึ่งตัวโน้ตนั้นมีอยู่ หลายตำแหน่งบนกู๋ฉินที่สามารถจะสร้างเสียงเดียวกันได้ แต่ต่างเทคนิค และ วิธีการกรีดนิ้ว กดสาย ในขณะที่เครื่องดนตรีชนิดอื่นจะระบุชัดว่า ดัดเส้นไหน ตำแหน่งใด ด้วยเทคนิคใด จะได้เสียงตัวโน้ตนั้น ๆ ตัวโน้ตไหนก็ตำแหน่งนั้น ๆ ไปซึ่งเครื่องดนตรีจีนที่มีลักษณะหนึ่งตัวโน้ตหลากตำแหน่งเหมือนกู๋ฉินนั้น พบว่า มีอยู่ อาทิ พิณหรือกีตาร์จีน หรือเครื่องสายรูปทรงลูกแพร์ และ จังหวะวน หรือ กีตาร์จีนทรงดวงพระจันทร์ ในขณะที่เครื่องดนตรีโบราณที่เป็นลักษณะหนึ่ง ตัวโน้ตหนึ่งตำแหน่ง ก็คือเครื่องสายอย่างกู๋เจิง และเครื่องเป่าอย่างขลุ่ยตั้งเขี้ยว (เป่าด้านบน) และ ขลุ่ยตีจี (เป่าด้านข้าง) เป็นต้น

ด้วยความยาวของเส้นสายกู๋ฉิน ทำให้มีเสียงที่ต่างกันในแต่ละระยะ ของเส้นสาย โดยเฉพาะบนตำแหน่งที่มีมือซ้ายของผู้เล่นกดลงบนเส้น ซึ่งยากที่ จะจดจำได้ง่าย ดังนั้นการยังคงใช้ตัวโน้ตแบบโบราณที่เป็นอักษรสัญลักษณ์ตัว ย่อ ระบุบอกตำแหน่งการกดเส้นและระบุนิ้วที่ต้องใช้กดบนเส้น และเส้นไหนที่

ต้องใช้นิ้วขวานิ้วใดกรีดเกี่ยว จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นของผู้เล่นกู่ฉิน ซึ่งต่างจากขลุ่ยที่ผู้เล่นสามารถจำการวางตำแหน่งนิ้วเองได้ ส่วนจะให้เสียงออกมาเป็นระดับเสียงสูงต่ำ สั้นครี้อย่างใด ก็ล้วนเป็นเทคนิคการผ่อน การเป่า การผิวลมผ่านเลาขลุ่ย ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้หลักตัวโน้ตที่ซับซ้อนอย่างเช่น กู่ฉิน

ดังนั้นแล้วการใช้กู่ฉินจะไปใช้ตัวโน้ตแบบสากล ก็ดูจะเป็นการลดทอนความล้ำลึกของตัวโน้ตและหลักวิธีที่สูงค่าที่เครื่องดนตรีชนิดนี้มีอยู่อย่างลุ่มลึก โดยที่ถึงแม้หลักการเขียนตัวโน้ตแบบเจียนจีผู้ จะไม่สามารถบอกจังหวะ หากแต่ผู้เล่นและผู้เรียนสมัยก่อนนั้นจะเรียนจากมาสเตอร์โดยตรง หรือเรียนแบบต่อเพลงกับครูโดยตรง ที่พร้อมถ่ายทอดท่วงทำนองให้ฟัง ผู้เรียนเองจะต้องจดจำทำนองให้ได้อย่างขึ้นใจ ก็จะสามารถจับจังหวะได้ จากวิธีการเรียนอย่างใกล้ชิดกันกับครู ทว่ามีการถกเถียงกันในกลุ่มผู้เล่นกู่ฉินสมัยใหม่ที่มีความพยายามที่จะนวัตกรรมใช้ตัวโน้ตที่เป็นตัวเลขเข้ามาแทนว่า การจะนั่งมองตัวโน้ตแบบเจียนจีผู้ได้ทันนั้นเป็นเรื่องยาก

อย่างไรก็ดีการถกเถียงในหมู่ปราชญ์ผู้ชำนาญการเล่นกู่ฉินได้ข้อสรุปที่ว่า บรรพชนจากบรรพกาลนั้นทิ้งมรดกที่ซับซ้อนไว้แต่ชนรุ่นหลัง หาใช่ชนรุ่นหลังจะทอดทิ้งด้วยเพราะสาเหตุเพียงความไม่สะดวก และความบกพร่องบางประการในทางกลับกัน คนรุ่นใหม่ต่างหากที่มีหน้าที่เพียรพยายาม มุ่งสืบสานรักษาเอาไว้ โดยหาวิธีแก้ปัญหาในบริบทที่ยังคงอนุรักษ์มรดกที่บรรพชนทิ้งไว้

กู่ฉิน คืออิสรภาพ คือพลังอำนาจของผู้เล่น เป็นเครื่องดนตรีที่ถ่ายทอดและกลมกลืนเกลาจิตวิญญาณของผู้เล่นได้อย่างน่าอัศจรรย์ เราจึงมักพบว่าผู้ที่เลือกเล่นหรือเรียนเครื่องดนตรีชนิดนี้มักอยู่ในวงจำกัดของผู้ศึกษาปรัชญา ปัญญาชน นักบวช ผู้สืบทอดอารยธรรมโบราณเป็นสำคัญ กู่ฉินจึงมีแต่เครื่องดนตรีที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง หากแต่เป็นเครื่องดนตรีที่เป็นที่สนใจของผู้พบเห็นเมื่อใดมีผู้พบเห็น ก็มักจะหลงใหลใคร่รู้จักว่าเป็นเครื่องดนตรีอะไร มีเสน่ห์ที่เข้มขลัง มีพลังลึกลับในตัวเครื่องดนตรีเองอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันเรามักพบโน้ตเพลงสำหรับผู้เรียนกู่ฉินที่ใช้กันนั้น ประกอบไปด้วยตัวโน้ตทั้งสามลักษณะ คือ ตัวโน้ตที่เป็นตัวเลข มีห้องเสียงระบุชัดเจน ทำให้สามารถอ่านทำนองของเพลงได้ว่ามีจังหวะช้าเร็วอย่างไร กอปรกับมีลักษณะตัวโน้ตห้าเส้นแบบสากล และบรรทัดล่างสุดคือ ตัวโน้ตกู่ฉินแบบลักษณะอักษรย่อ หรือ เจียน จี ฉู่ ซึ่งครูผู้สอนมักให้ผู้ฝึกเรียนจดจำตัวโน้ตแบบโบราณนี้ เพราะเมื่อฝึกเรียนไป ก็จะสามารถถอดสลักและจดจำได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์อัตลักษณ์ทางด้านตัวโน้ตของกู่ฉินให้ยังคงอยู่ และหลักวิธีการตีคอร์ดแบบดั้งเดิมก็ยังคงอยู่สืบไปด้วยลักษณะตัวโน้ตแบบอักษรสัญลักษณ์ย่อนี้

ในขณะที่ตัวโน้ตของกู่เจิง ใช้ลักษณะของตัวเลขแทนอักษรตัวโน้ตดังนี้ ๑ = (โด) ๒ = (เร) ๓ = (มิ) ๔ = (ฟา) ๕ = (ซอล) ๖ = (ลา) ๗ = (ที) โดยมีตำแหน่งจุดเหนือตัวเลขบอกโทนเสียงสูง ตำแหน่งจุดใต้ตัวเลขว่าเป็นโทนเสียงต่ำ มีสัญลักษณ์เส้นหยักเหนือตัวโน้ต เพื่อบอกถึงการใช้นิ้วซ้ายกดปล่อยกดปล่อย ย่ำ ๆ ให้เส้นเสียงสั่นเครือ และมีเส้นโค้งใต้ตัวเลข หรือการวางตัวเลขตัวโน้ตติดหรือห่างกันในแต่ละห้องเสียงเพื่อเป็นการชี้บอกจังหวะเร็วช้าของการบรรเลง รวมถึงมีสัญลักษณ์เหนือตัวเลข เพื่อบอกว่าจะต้องใช้นิ้วขวานิ้วใดเป็นตัวตีเส้น ซึ่งมีความซับซ้อนน้อยกว่าตัวโน้ตของกู่ฉินมาก ทว่ามีความเป็นอัตลักษณ์ของการเป็นโน้ตกู่เจิงเองที่เครื่องดนตรีอื่นไม่สามารถนำไปใช้บรรเลงได้

โน้ตกู่เจิง นอกจากจะมีบอกเสียงโน้ตดนตรี สัญลักษณ์นิ้วที่ต้องใช้ตีตี ยังคงมีอีกสัญลักษณ์คือ ลูกศรพุ่งขึ้นกำกับบออยู่หลังตัวเลขโน้ต ซึ่งหมายถึงการต้องใช้นิ้วมือซ้าย กดเส้นที่ตีในตำแหน่งหลังสะพานเสียงหลังจากตี เพื่อให้ได้เสียงตัวโน้ตนั้น ๆ ลึกขึ้น หากถ้ามีสัญลักษณ์ลูกศรพุ่งขึ้นนี้กำกับอยู่ด้านหน้าตัวเลขโน้ต ก็หมายถึงการต้องกดเส้นเสียงนั้นก่อนที่จะตีเส้นเสียงนั้น หรือถ้าหากเป็นเส้นรอยหยักที่กำกับบออยู่เหนือตัวเลข ก็คือสัญลักษณ์ที่จะชี้บอกให้นิ้วมือซ้ายกดย่ำ เคาะ หรือ กดปล่อยบนเส้นที่ตี เพื่อให้ได้เสียงสั่นเครือ ซึ่งเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่พบมากในหลายบทเพลง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดอารมณ์เพลงที่เครื่องดนตรีโบราณสามารถถ่ายทอดออกมาตามอัตลักษณ์

อาจารย์จูเจิงไห่ ขณะประดิษฐ์สร้างกู่ฉิน

การถือกำเนิดและการสร้างเครื่องดนตรีนับเป็นสิ่งท้าทายและเปี่ยมเสน่ห์ที่ลุ่มลึกที่ผู้เล่นเครื่องดนตรีทั้งสองประเภทนี้หลงใหล เพราะมิใช่แค่การสื่อสารสะท้อนถึงการเป็นชนชั้นปัญญาชนของผู้เล่น หากแต่ยังสื่อสะท้อน ตอกย้ำถึงความเป็นผู้รักษาอารยธรรมโบราณที่บรรพชนสร้างเป็นมรดกไว้ให้

ในเมืองหยางโจว มณฑลเจียงซู ประเทศจีน ปัจจุบันมีโรงเรียนสอนการตีตพิน พิพิธภัณฑ์และศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับกู่ฉินที่มีกระบวนการสอนกันตั้งแต่การคัดเลือกชิ้นไม้เพื่อนำมาสร้างกู่ฉิน การแกะสลัก การกลึงไม้ การวางเส้นเสียง การประกอบจนเป็นรูปเป็นร่าง และจากนั้นถึงเริ่มเรียนหลักวิธีการตีตพินซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีการสืบสานให้ผู้เรียนเข้าถึงจิต วิญญาณของเครื่องดนตรีโบราณกู่ฉินอย่างถึงแก่น สอนให้เรียนรู้ความหมายอันสูงค่า

ของกู่ฉิน โดยท่านอาจารย์จู่เจิงไห่ ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในหมู่ปราชญ์จีน และผู้ศึกษาสนใจในด้านเครื่องดนตรีกู่ฉิน ท่านอาจารย์จู่เจิงไห่ เก็บรักษากู่ฉินโบราณไว้มากมาย ล้วนแต่หาคู่ได้ยากยิ่ง

๐ บทเพลงโบราณที่นิยมใช้บรรเลง

บทเพลงโบราณที่นิยมใช้บรรเลงสำหรับกู่ฉินนั้น นับเป็นต้นแบบของเพลงที่เครื่องดนตรีกู่เจิงนำมาพัฒนาเล่นบรรเลงสืบต่อมา อาทิ เพลง 高山流水 (Gao Shan Liu Shui) [เกา ซาน หลิว สู่ย] High mountain and flowing water และอีกหลายบทเพลงที่ใช้กู่ฉิน บรรเลงแบบดั้งเดิมนั้น ยังคงบรรเลงสืบต่อกันมา อาทิ เพลง 平沙落雁 (Ping Sha Luo Yan) [ผิง ซา ลั่ว ยัน] Wild Geese over the Clam Sands เพลง 广陵散 (Guang Ling San) [กวง หลิง ซัน] Music from Guangling ซึ่งกวงหลิงคือชื่อเดิมของเมืองหยางโจว ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดเครื่องดนตรีกู่ฉินสืบจนถึงปัจจุบัน อีกเพลงที่มีความสำคัญยิ่ง ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่น คือ เพลง 胡笳十八拍 (Hu Jia Shi Ba Pai) [หู่ เจีย สีอ ปา พาย] The eighteen beat of Wu Jia เป็นเพลงที่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นบทเพลงที่แต่งขึ้นโดยสตรีอัจฉริยะลูกสาวของนักปราชญ์ สมัยฮั่นตะวันออก ชื่อ ไช่เหวินจี ซึ่งเป็นสตรีจีนที่มีอัจฉริยะภาพทางด้านวรรณคดี และทางด้านดนตรี เรื่องราวของแม่นางไช่เหวินจีปรากฏอยู่ในคัมภีร์ไตรอักษร (三字经) [ซาน จี จิง] ซึ่งเป็นบทเรียนมูลฐาน ที่ใช้สอนนักเรียนกันในสมัยโบราณ ในบทนี้ใช้สอนให้เป็นเครื่องเตือนใจว่า ไช่เหวินจีแม้เป็นสตรีเพศยังอัจฉริยะถึงเพียงนี้ ลูกผู้ชายทั้งหลายจึงต้องมุ่งมั่นให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งบทนี้ประพันธ์ขึ้นไว้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง นับเป็นอีกหลักฐาน ที่มีการกล่าวอ้างถึงเครื่องดนตรีกู่ฉิน ในบริบทที่ว่า ไช่ยงบิดาผู้เป็นปัญญาชนของไช่เหวินจี ขณะที่บิดาติดพันกู่ฉินอยู่นั้น สายพิณกลับขาดสะบั้น ไช่เหวินจีผู้เป็นบุตรสาวฟังอยู่ แม้มิได้เห็นไปมองก็ยังสามารถบอกกับบิดาของตนได้ว่า สายพิณเส้นไหนที่ขาด

บทเพลงที่ใช้บรรเลงด้วยกู่จิงมีทั้งที่ซับซ้อนและเรียบง่าย เป็นไปเพื่อการฝึกเรียน ในการอ่านโน้ตที่เป็นอัตลักษณ์ได้อย่างถ่องแท้ และสามารถใช้เทคนิคดั้งเดิมการตีต ได้อย่างแจ่มชัด ทว่าต้องใช้เวลาเรียนกันทั้งชีวิตที่จะแตกฉานอย่างแท้จริงอย่างไรก็ดี ในหมู่นักพรตเต๋านิยมบรรเลงกู่จิง เพื่อเป็นการฝึกกลมปรารถ และสมาธิ บำเพ็ญให้จิตนิ่งสงบ นิยมจุดกายานขณะบรรเลงกู่จิง ซึ่งค่อนข้างจะออกไปทางพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการบำเพ็ญภาวนา

ดร.ชุน โจว (๒๐๑๖) บันทึกเรื่องราวประวัติของกู่เจิงว่า ได้ถูกพรรณนาไว้ในบทกวีสมัยราชวงศ์ถัง ราชวงศ์ซ่ง และปรากฏในบทเพลงพื้นถิ่นในสมัยราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง กู่เจิงนอกจากจะพบว่านิยมบรรเลงเดี่ยวยังพบว่ามีการนำมาบรรเลงเป็นวงร่วมกับ ซิม ฝีฝ่า และซอจิ้น เพลงที่โด่งดังจากเมืองชานตง ทางตอนเหนือของจีน คือ เพลง 汉宫秋月 (Han Gong Qiu Yue) [ฮั่น กง ชิว เย่] Autumn Moon over Han Palace ที่สื่อสะท้อนถึงความโศกเศร้าระทมทุกข์ของนางใน และเพลง 高山流水 (Gao Shan Liu Shui) [เกา ซาน หลิว สู่ยี่] High mountain and flowing water ที่โด่งดังเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย

เรื่องราวของเพลงที่ใช้กู่เจิงบรรเลง แม้ปัจจุบันจะพบเห็นได้อย่างมากมาย และแพร่หลาย มร.ปีเตอร์ หัวง (๒๐๑๖) ได้รวบรวมเพลงที่นิยมบรรเลงอย่างที่สุดสิบอันดับ ซึ่งล้วนเป็นเพลงดั้งเดิมที่นิยมบรรเลงด้วยกู่เจิง และมักจะเป็นเพลงที่ผู้เล่นใช้บรรเลงเดี่ยว ในงานแสดงสำคัญๆ ซึ่งแต่ละเพลงนั้นมีความเก่าแก่ยาวนานราวสองพันถึงสองพันเจ็ดร้อยปี ซึ่งหลายบทเพลงนั้นแต่เดิมเป็นบทเพลงที่บรรเลงด้วยกู่จิงมาก่อน อาทิ สองเพลงที่กล่าวมาข้างต้นคือ เพลง 汉宫秋月 (Han Gong Qiu Yue) [ฮั่น กง ชิว เย่] Autumn Moon over Han Palace และ เพลง 高山流水 (Gao Shan Liu Shui) [เกา ซาน หลิว สู่ยี่] High mountain and flowing water

นอกจากสองบทเพลงนี้แล้ว อีกแปดเพลงที่เป็นที่นิยมบรรเลงได้แก่ เพลง 渔舟唱晚 (Yu Zhou Chang Wan) [ยู โจว ช้าง หวัน] Evening song on fishing boat เพลง 寒鸦戏水 (Han Ya Xi Shui) [หัน หย่า ซี สู่ยี่] A Jackdaw

playing with water เพลง 梅花三弄 (Mei Hua San Nong) [เหมย ฮัว ซาน น่ง]
 Plum blossom เพลง 蕉窗夜雨 (Jiao Chuang Ye Yu) [เจียว ชวง เย่ อยู่]
 The night rain outside the window เพลง 出水莲 (Chu Shui Lian)
 [ชู สู่ย เหลียน] Lotus water emerging from water เพลง 秦桑曲 (Qin Sang Qu)
 [ฉิน ซาง ฉู่] Qin mulberry melody เพลง 东海渔歌 (Dong Hai Yu Ge)
 [ตง ไห่ ยู่ เกอ] East sea fishing song เพลง 战台风 (Zhan Tai Feng)
 [จั้น ไถ เฟิง] Fighting against typhoon

บทเพลงสมัยโบราณที่ใช้บรรเพลง ล้วนมีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ โดยเฉพาะวิถีชีวิตที่ขึ้นอยู่กับสายน้ำและสายลม ดอกไม้ ทิวเขา ความเหงา ความเศร้า ความระทมทุกข์ และความเดียดาย อาจเป็นเพราะว่าสำเนียงของเครื่องดนตรีเครื่องสายนี้มีธรรมชาติของเสียงที่สื่อสะท้อนถึงอารมณ์เศร้า เดียดายได้อย่างชัดเจน

๐ สรุป

ในบทความชุดนี้ ถึงแม้ผู้เขียนมิได้มุ่งหวังให้เป็นตำราเรียนของผู้ที่ปรารถนาจะฝึกเรียนกู่ฉินและกู่เจิง ทว่าหลักใหญ่ใจความมุ่งให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ บางแง่มุมและเกิดความซาบซึ้งถึงจิตวิญญาณที่มีอยู่ในเครื่องดนตรีแห่งบรรพกาล ทั้งสองชนิดนี้ เสียงธรรมชาตินำมาซึ่งการกล่อมเกล่าจิตใจของมนุษย์ได้เพียงใด เสียงของพิณโบราณทั้งสองนี้ก็ทำหน้าที่ไม่ต่างกันนักกับเสียงธรรมชาติ ทว่าผนวกเอาสติปัญญาของมนุษย์ชาติผสมลงเข้าไว้ ตั้งแต่ขึ้นไม้ เส้นสาย การออกแบบ การส่งมอบต่ออมรดกผ่านการพัฒนาตัวโน้ตที่มีอัตลักษณ์ที่ยังคงสืบกันมายาวนาน เป็นสิ่งที่พิสูจน์ให้ประจักษ์ถึงความคงค่า ความขลัง และพลังอำนาจที่ซ่อนอยู่ในทุกอณูของเครื่องดนตรีทั้งสองชนิด ในแง่มุมของผู้เล่น จากสมัยจีนโบราณ ระบุเด่นชัดว่า เป็นเครื่องดนตรีแห่งปราชญ์ ไม่ว่าจะป็นท่านขงจื้อ ขงเบ้ง และหมู่ปราชญ์ในราชสำนักในแต่ละสมัยแห่งราชวงศ์จีนโบราณ ที่ปรากฏผ่านภาพวาด วรรณคดี บทกวี และคัมภีร์มูลฐานที่ใช้ในการศึกษา

ในราชสำนัก ทำให้ข้อจำกัดในการเป็นผู้เล่นเครื่องดนตรีพิณโบราณทั้งสองชนิดนี้ จำกัดอยู่ในแวดวงของชนชั้นปัญญาชนตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ซึ่งหากจะเทียบ ก็สามารถเปรียบได้ว่า นักปราชญ์มีพิณข้างกาย จอมยุทธ์มีกระบี่ข้างกาย

อย่างไรก็ดี มีข้อจำกัดเกิดขึ้นมากมายในการศึกษาเกี่ยวกับพิณโบราณ ทั้งสองชนิดนี้ ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลที่มีอยู่จำกัด ไม่เป็นที่แพร่หลายในภาษาสากล อีกทั้งแหล่งข้อมูลที่เป็นภาษาจีนก็มักจะเข้าถึงได้ยาก ผู้เขียนมุ่งหวังว่า ตำรา คัมภีร์พิณที่ถูกตีพิมพ์เป็นเล่มแรกเมื่อ ๗๐ ปีที่แล้ว โดย มร.โรเบิร์ต ฮันส์ แวน กูลิค ชาวฮอลแลนด์ที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาจีนอย่างแตกฉาน อีกทั้ง มีทักษะทางด้านดนตรี นับเป็นตำราที่ครอบคลุมเกี่ยวกับกู่ฉินอย่างลึกซึ้ง

จนกระทั่งปี ค.ศ. ๒๐๑๕ นักแปลชาวจีนชื่อ หลี่เหมยย่น ได้แปลตำราของ นักเขียนชาวฮอลแลนด์ผู้นี้ ตีพิมพ์เป็นภาษาจีน ในขณะที่ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับ กู่ฉินและกู่เจิงปัจจุบันส่วนใหญ่จะมีเพียงหนังสือรวมโน้ตเพลง ซึ่งบางเล่ม จะเล่าถึงประวัติในแต่ละเพลงไว้ บางเล่มจะมีบอกวิธีตีพิณพื้นฐาน ซึ่งผู้เขียน หวังว่าการที่ได้มีโอกาสถ่ายทอด สื่อบางแง่มุมของเครื่องดนตรีโบราณผ่าน บทความความชุดนี้ น่าจะเป็นการจุดประกายให้ผู้ศึกษาและผู้สนใจตื่นตัวหันมาค้นคว้า ศึกษาเพิ่มเติมกันมากขึ้น แม้จะเป็นแง่มุมของเครื่องดนตรีโบราณที่เริ่มผสมผสาน ประยุกต์แนวคิดสมัยใหม่เข้าไปก็ตาม อย่างน้อยก็เป็นการได้ร่วมอนุรักษ์และ เรียนรู้ร่วมกันถึงคุณค่าและความลุ่มลึกทางสติปัญญาของปัญญาชน ซึ่งนับวัน ปัญญาบริสุทธิ์ของมนุษย์จะถูกแทนค่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ ที่อาจขาดความ เพียรพยายามของจิตใจ หากแต่มีความไว และความสะดวกรวดเร็วเป็นเป้าหมาย หลักของผลผลิต

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความชุดนี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้มีผู้ศึกษา เครื่องดนตรีแห่งบรรพกาลนี้มากยิ่งขึ้นในภายหน้า รากเหง้าแห่งภูมิปัญญา ดนตรีจีน แม้กำเนิดเกิดจากธรรมชาติเพียงแปดชนิด และแนวคิดคดจักรวาล ที่เชื่อมประสาน หากแต่คุณค่าในงานศิลปะและการกลบกลายเป็นเครื่องบ่มเพาะ ขัดเกลาสติปัญญาพัฒนาคุณธรรมในตัวมนุษย์ ยังคงมีพลังและไม่มีวันเสื่อมคลาย

ตราบเท่าที่อนุชนคนรุ่นหลังไม่หลงลืม และลุ่มหลงเกินไปกับกระแสโลกาภิวัตน์ ที่กลบกลืนอารยธรรมอันทรงค่า จนวนวัฒนธรรมเดิมสูญหายด้วยปัจจัยโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอันรวดเร็ว

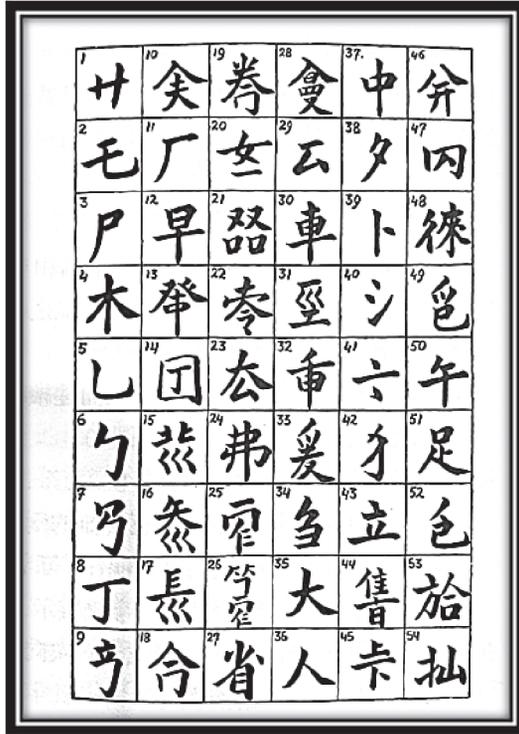

Figure ๑ ลักษณะตัวโน้ตกุ๋จิน แบบ เจี้ยน จี ผู่ (減字譜)

“匏土革，木石金，与丝竹，乃八音。” (三字经)

น้ำเต้า ดินเผา หนังสัตว์ ไม้ หิน โลหะ เส้นไหม และไม้ไผ่

แปดวัสดุ สร้างเครื่องดนตรี แปดชนิด (ถอดความเป็นไทย จากที่มา: คัมภีร์ไตรอักษร)

阳 关 三 叠

1=♭B 2 3 4 4 1 2 3

琴学入门讲
李佩兰编曲

1=♭B 4/4 11) J=50 5 5 1 2 2 - | 5 1 3 2 | 1 2 2 - |

简 四 五 六 七 八 九 十 简

5 6 5 3 5 5 3 2 | 1 2 3 2 - | 1 5 5 5 |

简 五 六 七 八 九 十 简 五 六 七 八 九 十 简

Figure ๒ ตัวโน้ตกุ๊ฉินที่ประกอบกับตัวโน้ตดนตรีสากล

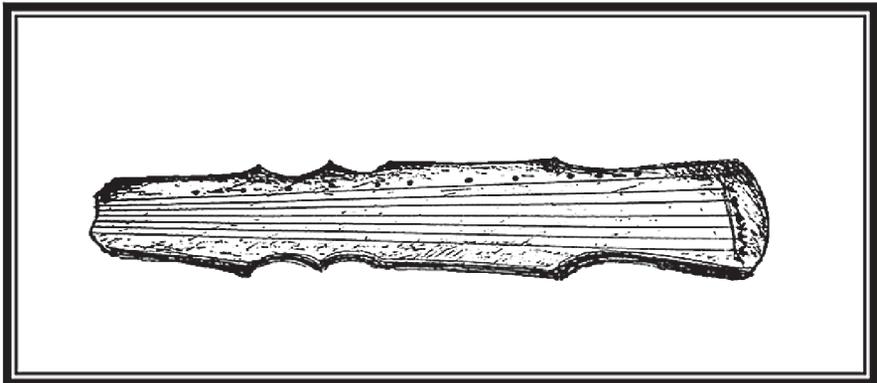

Figure ๓ กุ๊ฉิน ๗ สาย (7 strings Chinese Lute)

△ (1) 出水蓮
(吹枝)

$1=C$ 或 D $\frac{4}{4}$ $\frac{1}{4}$

The musical score is written in a staff with numbers 1-7 representing frets. It includes various rhythmic markings such as '2', '4', and '7' with dots, and accidentals like 'b' and 'f'. The score is organized into measures separated by vertical bar lines.

Figure ๔ กระจับปี่ ๗ สาย (7 strings Chinese Lute)

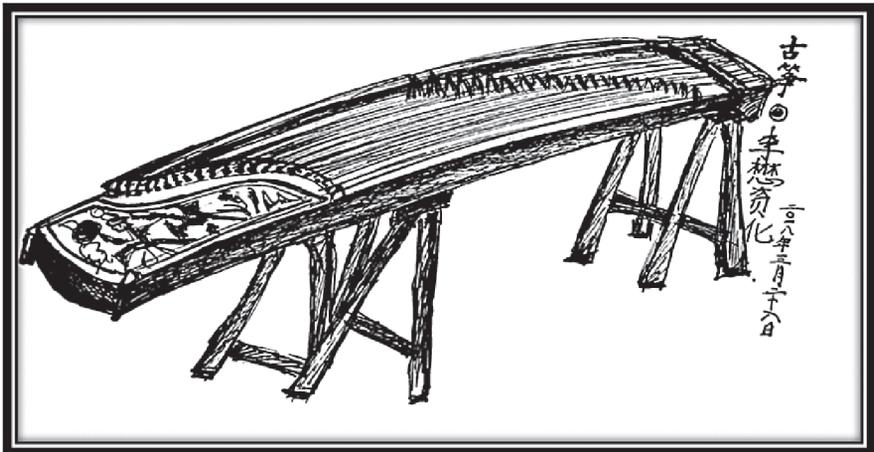

Figure ๕ กระจับปี่ ๒๑ สาย (21 Strings Chinese Zither)

๒ อภสารอ้างอิง

- Gaywood, Harriet Rosemary Ann (1996). “Guqin and Guzheng: The Historical and Contemporary Development of Two Chinese Musical Instruments”, Durham Theses, Durham University, Available at Durham E-Theses Online: <http://etheses.dur.ac.uk/4894/>.
- Gulik, R.H. Van. (1969), “The Lore of the Chinese Lute: An Essay in the Ideology of the Ch’in”, Sophia University in cooperation with The Charles E. Tuttle Company, Tokyo, Japan.
- 李祥霆 (2015), <<古琴实用教程>>, 上海: 上海音乐出版社.
- Shizuka, Satsuki. (2014), “Why Tradition Must Reform: The Jianzipu’s Challenges (Part 2 of 2)”, <https://torguqin.wordpress.com/2014/05/09/huang-hongwen-jianzipu-pt2/>.
- Wang, Peter. (2016), “Top 10 Traditional Chinese Guzheng Music”, China Whisper: Culture&istory on March 3, 2016. <http://www.chinawhisper.com/top-10-traditional-chinese-guzheng-music/>
- Zhuo, Sun. (2016), “The Chinese Zheng Zither: Contemporary Transformations”, Routledge, New York, USA.
http://www.guzhengstudio.net/About_the_Guzheng.html (on Jan 30,2018).
<https://ich.unesco.org/en/RL/guqin-and-its-music-00061> (on July 15,2017)
 “Guqin and its music”.
www.philmultic.com/English/Chinese_music.html (on July 15, 2017).
www.seattleguzheng.com/history (on July 15,2017).
<https://torguqin.wordpress.com/2014/05/09/huang-hongwen-jianzipu-pt2/>.

